

"Allah, kâmil-i mutlak olduğundan lizâtihi mahbubdur. Allah mûcid, vâcibü'l-vücûd olduğundan kurbiyetinde vücud nurları, bu'diyetinde adem zulmetleri vardır." izah eder misiniz?

"İ'lem Eyyühe'l-Azîz! Allah'a tevekkül edene Allah kâfidir. Allah, kâmil-i mutlak olduğundan lizâtihi mahbubdur. Allah mûcid, vâcibü'l-vücûd olduğundan kurbiyetinde vücud nurları, bu'diyetinde adem zulmetleri vardır. Allah melce' ve mence'dir. Kâinattan küsmüş, dünya zînetinden iğrenmiş, vücudundan bıkmış ruhlara melce' ve mence' O'dur. Allah bâkidir, âlemin bekası ancak O'nun bekasiyledir. Allah, mâliktir; sendeki mülkünü senin için saklamak üzere alıyor. Allah, ganiyy-i muğnîdir, her şeyin anahtarı O'ndadır. Bir insan Allah'a hâlis bir abd olursa, Allah'ın mülkü olan kâinat, onun mülkü gibi olur."

Varlığı vacibdir, mahlukatın varlığı ise mümkün sınıfına girer, olmaları ve olmamaları müsavidir. Allah'ın yaratmasıyla var olurlar, yaratmamasıyla yoklukta kalırlar. O halde, mümkün varlıklardan medet beklemek büyük bir gaflettir ve "Allah'a tevekkül edene Allah kâfidir."

"Allah, kâmil-i mutlak olduğundan lizâtihi mahbubdur."

İnsanın yaratılışında "Cemale karşı muhabbet, kemale karşı meftuniyet, ihsana karşı perestîş" olduğundan, Allah şu veya bu sebeple değil, zatında sevilir. Onun mukaddes zâtı, sonsuz ve mutlak sıfatlar sahibidir. Kudreti de sonsuzdur, ilmi de; rahmeti de sonsuzdur hikmeti de. Bütün güzellikler, kemaller, ihsanlar hep O'nun sıfatlarının ve isimlerinin birer tecellisidir.

Sonsuz tecellilerden sadece kendimizi düşünelim: Allah'ın insan yaratması ne mükemmel, ne güzel bir yaratma bir yaratmadır ve insan için ne büyük bir ihsandır.

"Vücûd nurları ve adem zulmetleri"

Allah mekândan ve maddeden münezzehtir olduğundan O'na yaklaşmanın mesafe ile bir ilgisi olamaz. İnsanlar iman ile, salih amel ile Allah'a yaklaşır, marifet ve muhabbet vadisinde mesafe kat ederler. Küfür ve isyan ile de O'nun rahmetinden, ihsanından uzaklaşırlar.

Vücut, varlık; adem ise yokluk demektir.

Mümin olmak, ibadet ehli olmak, güzel ahlâk sahibi olmak birer vücut nurudur.

İman etmemek, ibaret etmemek ve ahlaktan yoksun olmak da birer adem zulmetidir.

Allah'ın razı olduğu her hal, her iş, her hareket vücut nurundan bir nur taşırken, O'nun rızası dışında kalan haller, fiiller ve hareketler de birer adem zulmetidirler.